

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Horæ Canonicæ Sub quo onere recitandæ

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Jam cum nicas in certos Psalmos, & preces eis
promotis. commutare, vt dicemus *verb. Regular.*
Nouitii an- num. 13.
satisfaciât 15 Quætes artes, vel plures Novi-
præcepto sol- tii con clam, sed publicè signo regulari
uè di, Horæ convocati possint in choro communi
Canonice Divino Officio satisfacere? Respondeo
in Choro. pro vtraque parte adesse probabiles rati-
one Religioſi ſustineri posse *par. 7. tr. 11. ref. 5.*
professi in 16 Moniales, & Religioſi professi in
minoribus minoribus tenentur sub mortali recita-
tenetur ad te horas Canonicas si choro non inter-
horas cano- ſunt ex conſuetudine introducta in Re-
nice extra ligatione. Bardi, & alii: non tenentur ta-
ghorum. menſi transire ad aliam Religionem,
Sit a seũ in qua non est conſuetudo quod tales
ad aliã Re- recitent horas Canonicas. Layman, &
ligionẽ ubi alii *par. 10. tr. 11. ref. 43.* tenentur Religioſi
non est con- canere in choro horas canonicas sub
ſuetudo nõ peccato mortali; dico tamen Superiores
tenetur. & teneri hoc curare. Armilla & alii per-
tenetur mult. *ibid. tract. 11. 4. ref. 3.*
sub mortali 17 Subdiaconus non tenetur sub
si canere in mortali in die ordinationis; & sic ex
ahoro. Ad quæuis causa non poterit recitare horas
hoc facere antemeridianas, non tenetur ad vespe-
tenetur su- ras, & completorium etiam si ppsit. Tor-
periores. te, & alii, sic qui complet. 21. annũ hora
In die ordi- nona alicuius vigiliæ eo die nõ tenetur
nationis nõ ad ieiunium. Qui incipit divinum offi-
tenetur. cium ante mediam noctem, & complet
nec qui cõ- post mediam noctem satisfacit præcep-
pletorium nõ to diei sequentis, sic de missa completa
ad ieiunium. post meridiem. Francolinus, & alii; re-
Et si occu- citans officium mutando illud satisfacit
patius legiti- præcepto, sed hoc non est faciendum
ma causa. absque rationabili causa, vel occupatio-
non recita- ne, Bardi, & alii: dictis vespertis, & com-
uit matutis pletorio hora secunda post meridiem
nũ non sa- potest recitari officium diei sequentis,
netur ad an- anticipate horas Canonicas absque vlla
lias horas. iusta causa secundum Dicastillum non
Satisfaci- est peccatum veniale. *par. 10. tractat. 11.*
qui incipit resolutione 16. & tractat. 16. resolutione 46
officiũ an- non peccat mortaliter, qui nocturna
te mediam per 30. horas divideret, etiam sine vlla
noctem, & causa, nec repeteretur, quod antea reci-
cõplet, post ratum fuerat, sed solum venialiter, quia
mediam quoad substantiam adimpletur præcep-
noctem, tum, & sic per spatium trium horarum

possunt dividi nocturnainter se. Esco. Itade mis-
 bar. & alii, & secundum Quintanad. sa.
 lectiones marucini possunt dividi à re-
 citatione psalmorum vsque ad mediam tari officii
 noctem eiusdem diei. Similiter si per diei sequen-
 errorem non recitatur officium. de ali-
 sis post 2.
 quo festo duplici, vel semiduplici, po-
 test de illo fieri prima die non impedi-
 vidianam.
 12. Quintanad. & si recitavit de festo Nonpeccat
 aliquo non debet de eo fieri prima die qui dividit
 in quo incidit: non est eadem ratio de nocturna
 feria vel de sancto simplici. Quintanad. nisi venia-
 ibid. tractat. 11. ref. 17. & vbiq; recitati liter. & por-
 stant etiam in latrinis. Dian. & alii. spatium trium
 ibid. tr. 11. ref. 3. horarum.
 18 Non possunt dici mentaliter con-
 tra P. Sanctorum. Dian. & alii *ibid. tract. 11. ref. 17.* Debeat recitari, vt ipse reci-
 de sancto
 tans movendo labia se audiat. Valencia, relictio per
 & alii *ibid. tr. 11. ref. 33. 5. Nota.* Religioſi errorẽ pri-
 tenentur sub mortali. *par. 10. tr. 14. ref. 3.* ma die non
 Armilla, & alii. impedita.
 19 Cæcus non tenetur ad horas ca-
 nonicas, surdus tenetur, & si est benefi-
 ciatuſ tenetur cum socio. *par. 10. tr. 16. de sancto.*
 ref. 45. Etia in la-
 20 Canonicus absens à choro per
 tres menses concessos à Can. debet lu-
 resti-
 crari distributiones quotidianas. Mar-
 tin. à S. Joseph. Canonicus choro assi-
 Nõ possunt
 stens, sed non canit, vel confabulat non dici menta
 debe lucrari distributiones quotidiana liter, sed in
 nas. Et peccat mortaliter præfectus cho-
 mouẽdo la-
 ri permittẽdo hæc, vel alia in cõvenien-
 bia debent
 tia à Canonicis in choro; & si assistit se ipſos au-
 in choro, & non recitat horas Canoni-
 dire.
 cas, nec in choro, vel alibi non tenetur Cæcus non
 restituere distributiones, quæ dantur tenetur, sed
 pro assistentia, & non pro cantu, Baldel-
 surdus; cõ-
 lus, & alii *ibid. tr. 13. ref. 10.* socio si est
 beneficia-
 a Canonicus absens à choro tempore per-
 tus.
 misſo gaudet distributionibus, sed si adest,
 & non canit vel confabulat. Non tenetur
 restituere.
 HORÆ CANONICÆ
 Sub quo onere recitanda.
 16. X. Omnes nominati tenentur Hora à
 Horas persolvere sub mor- prædictis
 tali. Et beneficiati præterea sub onere recitari deo-
 resti-

bent sub mortali. restitucionis fructuum pro rata, ex Læter sub Leone X. sess. 9. §. statimimus. Na. Et à beneficiario. v. b. beneficium. num. 11 & D. D. or. ciatis eius munitur. Et quidem quoad peccatum bono totum ¶

17 Nota quod obligatus ad Horas sed non peccat titulo Ordinis sacri, & beneficii, non eat dupliciter peccat dupliciter, si Horas omittit, ter. qui officii quia terque titulus respicit eandem ciom: Religionis virtutem, Ita Palaus tom. 1. tit. ad quod disputat. 2. punct. 1. §. 2. num. 29. contra F. duplici ti. gunde zpr. 2. lib. 4. cap. 5. num. 23. part. 2. tulo obligat tractat. 12. resolutione 12. & part. 4. tractat. 4. resolutione 219. in fine. Quod à fortiori procedit contra Nauarrum apud Garfiam tom. 1. part. 3. cap. 1. num. 42. si quis tenetur titulo duplici beneficii. part. 2. tractat. 12. resolutione 13. in fine.

18 Plures voluntates omittendi officium eiusdem diei, secundum communem apud Bonartium lib. 2. ca. 10. num. 6. sunt plura peccata, sed ipse probabile putat, continuari suo modo in externa omissione, sicut plures voluntates occidendi in externo homicidio, & sic esse vnum peccatum. part. 4. tract. 4. resolutione 219.

19 Putat v. r. d. Lessius ubi supr. num. 51. tot peccata committi, quot Horæ eiusdem diei omittuntur quia singulæ Horæ sunt distincta officia diuersis temporibus persolueda; & volitio omittendi plures Horas, in eodit plures omissiones saltem virtualiter distinctas, singulæ autem omissiones sunt distincta peccata. Hæc opinio est probabilis, sed non sustinenda; quia præceptum de recitandis omnibus Horis vnius diei vnum est, & habet pro obiecto aggregatum septem Horarum per modum vnius, Ita Nauarr. cap. 7. num. 6. Nec est necesse numerum Horarum omissionum in confessione explicare. part. 2. tractat. 12. resol. 51.

20 Nota 2. in omissione diuini officii dari paruitatem materiæ, quæ excusat à mortali, & quantitatem notabilem pro committendo mortali in eius omissione, secundum Nauarr. cap. 10. num. 44. esse totum principium vnius Horæ cum primo Psalmo, secundum Maldon. ubi suprâ, tertiam partem Horæ, quæ y-

traque opinio est dura; quia licet quælibet Hora sit notabilis, non est tamen notabilis tertia eius pars. Igitur, in paruis Horis præter Matut. Laud. & Vesp. notabilis quantitas est dimidium. Sic Fern. part. 3. cap. 13. §. 7. quæst. 3. p. 2. tract. 12. resol. 4. Imò Bonart. cap. 19. num. 12. putat esse integram Horam, quia respectu totius officii, supra quod cadit præceptum, quod est minus integra parua Hora, non est notabile, vnde secundum ipsum, qui ex Hora parua recitaret vñ Psalmum, excusaretur à mortali. Sed hic adducite, quod iuxta principia posita, si quis ex paruis Horis eiusdem diei modicum omittet, & multa hæc modica simul sumpta essent in quantitate notabili, peccaret mortaliter; quia continuantur in respectu ad totum officium, quod præcipitur. part. 4. tract. 4. resolutione 216. In Matut. Laudib. & Vesp. In Matut. per. notabile putat Lonartius, quod est no. Vesp. & quale vni parua Horæ ibid. & idem ris. & Cōsentit Palaus tom. 2. disput. 2. punct. 5. num. pletorio, 5. num. 1. p. 5. tractat. 5. resol. 26. Raguccius de off. can. q. 13. num. 4. quartam partem nor. Sanch. in sum. tom. 1. lib. 1. cap. 18. num. 8.

tres lectiones cum responsoriis in officio Feriæ putat esse paruum materiam, quæ omnes opiniones sunt probabiles. Et si petas, cur in his Horis non dicamus partem notabilem esse dimidium, sicut in paruis. Respondebimus, quod aliquod totum est maius, eo minorem eius partem esse notabilem, & sic communis opinio tenet, tres horas esse partem notabilem diei, cuius tamen non sunt nisi octauum part. 2. tract. 12. resol. 41. Vide etiam Merollam. tom. 1. disputat. 2. cap. 4. dub. 7. diff. 13. num. 27. part. 5. tract. 5. resol. 26. §. 1. in fine. Sed considera hic, an posito principio de vnitare præcepti pro omnibus Horis, hæc distinctio de Horis magnis, & paruis bene procedat. Ex dictis refellitur communiter Aragon. qui in 2. 2. quæst. 83. artic. 12. docet, omissionem integri Officii vnius, vel duorum dierum in anno esse paruum materiam resol. 26. citat. §. Nos. tertio, & March. de Sacram. Ordin. tractat. 2. part. 6. diff. 3. num. 5. quod integra parua.

Hæc 3.

Horæ

Hora non sit pars notabilis in comparatione ad totum officium, quod est integra præcepti materia *part. 9. tractat. 6. resol. 6 & Caramuel in Regulam O. Benedicti, disputat. 1. num. 1408* existimantis octavam diuini officij partem esse materiam grauem, leuem autem quidquid est minus, octaua parte *part. 7. tractatus 11. resolutione 2.* Sed valde haec doctrinã exagitat Pasqualigus in *99. can. cent. 1. q. 29.* & si vera est doctrina Caramuelis, quare non dicam cum tantũ leuiter peccare qui præferndit alteri manus vel aures, cũ non sint octaua pars totius corporis *1. r. 1. ref. 21.* & infinita absurda alia sequantur in materia morali.

Sed in recitatione publica habendus est respectus ad scandalum, &c.

21 Aduerte autem cum Suarez *de relig. tom. 2. lib. 4. de orat. cap. 13. num. 3.* in recitatione publica, vna cum quantitate partis omittæ, quam in vno Psalmo putat esse notabilem, considerandam etiã esse grauitatem eius, & dignitatem, & publicam deformitatem, quæ in de nascitur, & idẽd grauius esse omittere verbum *Deus in adiutorium*, quam quatuor Psalms versus, & Canticum Magnificat, quam quouis Psalmum longissimum: quemadmodum grauius est in Missa omittere vnum verbum ex Canone, quam orationem integram extralium: quæ omnia docet etiam Merolla *ubi sup. part. 5. tract. 5. resol. 20. §. Notandum est.* Sed in *part. 2. tract. 12. resol. 41.* in fine, docuerat eũ Bonacina eam partem, quæ excusatã mortali in recitatione Horarum priuata, excusare etiam in publica, quod signum est, vtramque opinionem ab ipso reputari probabilem.*

Onus restituendi in beneficiis prescribitur in Bulla Pij 5.

22 Circa onus restitutionis in beneficiis exta Bulla particularis Pij V. edita ann. 1571. disponens, vt qui totum officium vnius diei omiserit, omnes illius diei fructus restituat, qui totam Matutinam, vel reliquas Horas, dimidium: qui verò vnam paruam Horam, sextam partem, sed Henric. 6. 13. nu. 2. in gloss. lit. Z. existimat, hanc Bullam sapientiam consilio, & praxi moderatam esse, vt infra num. 29. dicemus *part. 4. resol. 11. §. 3. sed propterea.*

23 Nota primò, quod quamuis probabiliter doceat Suarez *ubi sup. cap. 29. ex iustitia num. 12* obligationem Horarum in beneficiis esse ex iustitia: & idẽd teneri recitare statim a possessione sub onere obedientiæ, restitutionis: sententia tamen Fernand. *part. 3. cap. 12. §. 8. num. 1.* quod solum tenetur ad restitutionem, si recitare omittat post sex menses, est probabilior: nam est obligatio solum Religionis vel obedientiæ, ortum habens a lege Ecclesiastica, quæ obligare incipit post semestre: si enim esset iustitiæ, quando beneficiarius omittens non posset restituere fructus, obligaretur ad restituendum in bonis spiritualibus, vt notat Filliuc. *tom. 1. str. 23. cap. 10. num. 108* quòd tamen non est in consuetudine *part. 2. tract. 12. resol. 25. & p. 1. r. 2. ref. 44.*

24 Nota secundò, restitutionem pro Horarum omissione ex Bulla cit. & D.D. communiter fabricæ beneficii, vel pauperibus faciendam: & nomine quidem beneficii veniunt Ecclesia, & domus beneficii, siue quam beneficiarius habitat, siue alia item utilitas in emendis agris, aut meliorandis possessis, vt ageantur fructus. Ita Suarez *de Relig. lib. 4. tom. 2. c. 30. num. 19.* Nomine verò pauperum veniunt etiam pauperes extranei, & ipsemet beneficiarius, si pauper est, & ex hoc non sumat occasionem amittendi officium. Item eius mater, frater, soror non solum mendici, sed etiam si careant necessariis ad statum Ita Faustus *lib. 2. questione 289.* Denique etiam defuncti, vt ipsi Missæ, & alia suffragia applicentur. Ita Filliuc. *ubi sup. num. 325. part. 2. tractat. 12. resolutione 27.*

Debetque fieri fabricæ beneficii, vel pauperibus.

25 Nota tertio, hanc restitutionem secundum aliquos suppleri posse per quascumque eleemosynas antea factas, etiam absque hoc intuitu. Vide verbo *Eleemosyna effectus, numero 1.*

Nec faciendã est.

26 Nota quarto, etiam in hoc dari paruitatem materiæ, & restitutionem non esse necessariã faciendam, nisi ex alicuius omissione notabili, quæ maior assignari debet ea, quam supra assignauimus pro committendo peccato mortali.*

27 Pri-

Aut plurimū
versū plu-
rū Horæ
rum.

27 Primò igitur, non est faciendate-
stitutio pro rata distributionum ex o-
missione partis vnius Horæ, quia leges
in hac re loquuntur de Horis integris.
Ita Bonartius lib. 2. cap. 11. n. 10. licet con-
trarium teneat Palauus tom. 2. disp. 2. puncti
7. num. 5. part. 2. tractat. 12. resolut. 26. &
part. 4. tr. 4. resolut. 120.

28 Secundo, nec faciendae est pro o-
missione paucorum versiculorum in sin-
gulis Horis, licet simul sumpti constitu-
ant quantitatem notabilem. Ita Palauus
ibid. quem vide RR. cit. 25. in §. Notan-
dum, & 220 § Sed quid.

29 Tertio, si rata fructuum corre-
spondens vni Officio totius diei non sit
notabilis, non est faciendae restitutio
sub mortali pro omissione totius Offi-
cij. resolutione 26 § Nota.

Vel etiā 10
tius Officij,
si rata ei
respondens
nō est nota-
bilis.
Et si prater
officiū ha-
beret alia o-
nera, resti-
tutio secun-
dū aliquos
feri debet
pro rata o-
neris officij

30 Quarto, Sacerdos habens bene-
ficiū curatum cum multis oneribus, v.
g. Missæ, Confessionum, &c. quo die Of-
ficiū omittit, secundum Henricum
lib. 13. cap. 13. n. 2. non tenetur restituere
omnes fructus illius diei, sed solum mo-
dò partem correspondentem oneri offi-
cij, quam in Episcopo, & Parocho di-
cit esse quintam, in Canonico quartam,
in aliis beneficiariis tertiam, & ita sa-
pientum consilio interpretatam esse in
praxi Bullam Pij V. de quasup. num. 21.
Hæc tamen interpretatio Lessio lib. 2.
cap. 34. num. 77. nimis laxa videretur in iis
præfertim, qui non habent alia onera,
nisi precium: vnde restringendam putat
ad habentes alia onera, & tunc eum pro-
portione ad illa. Tolet. lib. 2. cap. 11. num.
9. pro toto officio omisso tertiam partem
fructuum illius diei restituendam pu-
tat. Et Salas disp. 15. sect. 2. num. 27. contra
Valquez ubi infra, existimat, quod si
Canonicus grossum lucratus sit prius,
quam Officiū omitteret, non teneretur
restituere, quia pœna est, vt non faciat
fructus suos, non, vt iam suos restituat.
Verum Valquez in 2. tom. 2. dist. 168. nu-
34. & 35. & alij absolute volunt, ab omi-
tente Officiū totam illius diei par-
tem fructuum restituendam esse, quia
ita habetur expressè in Concil. Lateran.
sess. 6. §. SESTIMUS, & in Bulla cit. Pij V.

Quibus non obstantibus, opinio est
Henrici & Trullench in Cruc. lib. 3. cap.
2. nu. 3. dicit esse probabilem. Ego vero
de meo nihil dicam part. 4. tr. 4. resolut.
11. §. licet part. 2. tract. 12. resolut. 8. probabi-
lem iudicauerit etiam ipse. †

31 Quinto, Canonicus assistens cho-
ro, sed officium non recitans, ne domi-
quidem, quamuis ad ratam fructuum
teneatur, distributiones tamen licite
reciperet quia hæ sunt stipendium so-
lius assistentiæ, vt dicemus n. 58. nec ve-
niant nomine fructuum in Conc. cit.
Sanch. in episc. tom. 2. lib. 2. cap. 2. dub. 10.
n. 2. contra Aragon. in 2. 2. quas. 83. art. 3.
in fine, par. 4. tr. 4. res. 149. Ex his.

Et si Cano-
nicus assi-
stet choro,
ex hoc præ-
cisè distri-
butiones
acquirit.

32 Imò non illi me Ioan. Henriquez
in comp. cap. 29. num. 30. excusat ab onere
restitutionis beneficiarium, qui omit-
teret Officiū in anno per octo dies;
quia (inquit) dominus non priuaret
mercede famulum, qui annuam seruitu-
tem per octiduum intermitteret, quam
opinionem quoad vnum vel alterum
diem docuerat Sorus, & approbat Filli-
us Sed insurgunt Bonartius cap. 3. nu.
15. & Palauus nu. 4. dicentes, hæc opinio-
nestante Bulla Pij V. non posse subsiste-
re, quia illa pro qualibet die, & pro qua-
libet hora restitutionem fieri præcipit.
Vnde exemplum de famulo, non proce-
dere, quia in eo non habemus expressam
domini voluntatem, sicut in casu nostro,
& ideo recurrendū est ad præsumptio-
nem, part. 2. tr. 12. resolut. 34. & par. 5. tr. 5.
res. 24.

Quid si be-
neficiarius
omittat of-
ficiū per o-
cto dies, in
annor

33 Nota tandem, quomodo libet obli-
gatum ad Officiū, excusari præterea
tam à peccato, quam à restitutione, cau-
sis, & capitibus, de quibus infra à nu. 52. quot sunt
Qui plura beneficia obtinet non est ob-
ligatus tot commemorationes facere,
quot sunt beneficia. Escobar par. 9. tr. 9.
res. 10.

Nō tenetur
tot officia
recitare,
quot sunt
beneficia

Vnde recitare eas vulgari sermone sa-
tisfacit præcepto, sed grauitèr peccaret,
secus si lingua Græca, vel Hebraica re-
citatet, part. 9. tr. 7. res. 67. Et in necessita-
te, potest vti quocumque Breviario ap-
probato, ibid. tr. 9. res. 25. §. Notandum est.